

RELATS ARRISKATS: RELAT DE PUIGCERCÓS

Per la carretera de Lleida a Tremp per Terradets, just abans d'arribar a la capital trempolina trobem a l'esquerra de la carretera el nou poble de Puigcercós [...]

L'any 1848 van aparèixer les primeres esquerdes a la collada on s'ubicava [l'antic] poble i el castell. *“Els grans aiguats sovintejaven massa durant la segona meitat d'aquell segle, tot ocasionant fenòmens geològics que revestiren veritables catàstrofes”* diu Josep Lladonosa, un historiador de Lleida.

Conten que a l'antic poble [...] ja va començar a haver-hi despreniments entre els anys 1848 i 1858. Aquest darrer any les esquerdes es van fer més amples i la gent va començar a espantar-se quan es va ensorrar un tros de terreny i l'església romànica de Sant Martí i algunes cases es van veure afectades per esclètxes abundants a les façanes. Tot i això van passar una vintena d'anys sense que es prenguéssin cap mesura o que la gent marxés.

Les esllavissades i les esquerdes es van repetir els dies 2 i 3 de maig de 1881, més endavant hi va haver les dels dies 19 de juliol i el 14 i 15 d'agost de 1889, que van obligar a desallotjar el poble.

“Per les obertures de la terra sortien vapors i aires calents que van augmentar el perill. El dia que es va produir l'esllavissada més forta, havien sentit a contar als vells, l'olor de sofre que sortia de la terra era insuportable” explica l'Antoni Aiguadé, veí de Puigcercós.

Fou davant d'aquesta situació i gràcies a l'aportació popular que Puigcercós es va traslladar de lloc i es va ubicar més a la plana, a uns cinc-cents metres del poble vell. Tot i la reconstrucció, algunes famílies van buscar nous horitzons com Barcelona o Lleida.

[...] Cal destacar la solidaritat i ajut de poblacions com Lleida, Barcelona, Reus i Sabadell, a més d'entitats com la Federació de Cors Clavé i l'Associació de la Premsa [...] van canalitzar les subscripcions populars. No hi va faltar, tampoc, actuacions teatrals en tot l'estat a fi de recaptar fons, fins i tot el rei i altres membres de la casa reial van col·laborar [...].

Amb els diners es van començar les cases l'estiu de 1891, i un any més tard, l'any 1892, es van acabar les cases del nou poble que foren cedides als veïns que habitaven Puigcercós. Fou una construcció moderna, sis illes de cases totes iguals amb una plaça central. [...] Els sis blocs van rebre els noms de les ciutats i entitats benefactores: Lleida, Sabadell, Barcelona, Reus, Associació de la Premsa de Barcelona i Cors de Clavé van donar nom a les diferents parts del poble.

Fragment adaptat del text de Bellmunt, J. (2000) Pallars Jussà, III. Lleida. Pagès editor. Col·lecció: Fets, costums i llegendes.